

Geistlighed, imod en større Frihed i Folkekirken, jeg mener kun, at vi ikke skulle foretage et Skridt, der ikke kan gøres om igjen eller tages tilbage, uden efter den bedste Prøvelse og den modneste Overbevielse, vi ere istand til at anstille.

Ploug: Den høierverdige og ærværdige 1ste Landssthingsmand for 5te Kredts (Bindeshøll), som havde Ordet i Slutningen af forrige Møde, førte os noget langt tilbage i Kirkehistorien. Maa det være mig tilladt at begynde den Replik, som jeg vil tillade mig at fremkomme med, baade paa hans og andre ærede Taleres Ytringer med en Henviisning til et Træk af den verbale Historie, som vil være alle de ærede Medlemmer bekendt. Det er nu snart 100 Aar siden, at Statsminister Ove Høgh Guldberg erklærede, at, naar man rørte ved Stovnsbaandet, vilde Staten rystes i sine Grundpiller. Jeg vil hverken drage en Parallel mellem Stovnsbaandet og den nuværende Kirketilstand eller mellem den nævnte ærede Taler og Guldberg, men jeg vil sige, at der dog ligger en Parallel mellem dem deri, at den Frygt, som de begge nære for en større Frihed, den ene paa Kirkens og den anden paa Statens Omraade, er lige ugrundet. Ligesom Fremtiden viste, at Guldbergs Frygt var ganske ugrundet, saaledes vil det ogsaa vise sig, at den ærede Talers Frygt for en større Frihed paa Kirkens Omraade er ugrundet. Den ærede Taler maa lægge Mærke til, at det gjælder om det religiøse som om det politiske Liv, at de Former, der passe til een Tid, ikke passe til en anden. Dengang Christian den Tredie gav sin Kirkeordinants i det første Aarhundrede efter Reformationen, da var det fuldkomment i sin Orden, at Geistligheden betragtedes som Kirken, eller at den hele Omsorg for Kirken var betroet til den; thi det var den eneste Stand i Landet, som dengang var istand til, som havde tilstrækkelig Oplysning til at bære en Kirke. Men, efterat vi nu have faaet Religionsfrihed, og efterat vi have faaet politisk Frihed, lader en saadan Tilstand sig ikke vedligeholde, og der er ganske vist, enten det faa tydeligt fremtræder paa mange eller paa faa Steder, Trang tilstede til en større kirkelig

Frihed. Denne større Frihed er, som den ærede 6te Landssthingsmand for 2den Kredts (Haffner) i forrige Møde yttrede, en nødvendig Betingelse for, at vort hele Folkelig kan komme til en kraftigere og alvorligere Udvikling, hvilket igjen er en Betingelse for, at vi kunne bevare vor politiske og nationale Selvstændighed. Naar man nu siger: Ja, men Folket er ikke modent til denne Frihed, da er det jo accurat den samme Indvending, som før 1848 hørtes imod at give politisk Frihed; jeg vil bertil kun svare, at vi vare mindre modne til den politiske Frihed, da vi fik den, end vi ere modne til en større religiøs Frihed; thi for det Første har der under Aarhundreders Døs i Kirken dog endnu fra Reformationens Tider paa mange Steder bevaret sig en sund, kirkelig Følelse hos Almue, som oftere er kommen frem paa en rørende Maade, og for det Andet vise jo de Bevægelser, der finde Sted i selve Kirken, at der maa gaaes ind i en ny Tilstand. I den Henseende tillægger jeg ikke Grundtvig og hans Parti alene Skylden eller Vren — hvad man nu vil kalde det —, men jeg vil ogsaa henvise til hele den Kirkegaardsske Bevægelse. Troe de Herrer, at den kan blive uden Frugt ogsaa for det kirkelige Liv? Troe De ikke, at ogsaa den er en Forløber for, at en anden kirkelig Tilstand maa indtræde? (Rieger: aldeles ikke). Troe De ikke, at den peger hen til, at Individets Frihed maa udvides ligeoverfor eller i Kirken? (Rieger: Nei!) Ja, den ærede Landssthingsmand kan gjerne sige Nei, jeg siger Ja, og mit Ja er ligesaa godt som hans Nei.

Naar den høierverdige Taler nu advarede imod at indføre et nyt Princip ved dette Lovforslag, saa er det allerede af min ærede Sidesmand (Sonne) saavel som af mig selv ved 1ste Behandling paapeget, at Principet i Lovforslaget virkelig ikke er nyt. Ved Loven af 4de April 1855 er der allerede anerkjendt en Forstjæl mellem Sogn og Menighed, mellem den borgerlige og den aandelige Inddeling, og det er jo allerede efter denne Lov fuldkomment vel muligt, at et heelt Sogn kunde opløses og fordele sig til andre Menigheder. Ved det foreliggende Lovforslag gaaes der ganske vist et Skridt videre; jeg skal gjerne indrømme, at det, dersom Lovforslaget blev vedtaget saaledes, som det er kommet fra Folke-